Eriarstiõpe vajab hädasti rahasüsti, kuid valitsus selleks erilist lootust ei anna

KELLY OLESK
kelly.olesk@postimees.ee

Tartu ülikooli residentuuriõppe raha tuleb otse riigieelarvest. Viimastel aastatel on sealt ülikoolile eriarstide koolitamise eest tulnud 3,3 miljonit eurot aastas. Et vajadus eriarstide järele on üha suurem ja vastuvõttu on riigi tellimusel suurendatud, ei piisa sellest rahast enam.

Residentuuriõppe raha läheb sotsiaalministeeriumile, kes tellib riikliku tellimuse alusel Tartu ülikoolilt eriarstiõpet, selgitas Tartu ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna residentuuriprodekaan Helen Reim.

Sama raha, suurem maht

Kui aastate eest võeti residentuuri keskmiselt 150 arsti, siis viimastel aastatel on vastuvõttu järjest suurendatud. Möödunud aastal võeti õppureid vastu isegi üle kahesaja.

Riigi makstav summa on aga püsinud ikka 3,3 miljonit eurot aastas. Tartu ülikooli arvutuste kohaselt jääb tänavu puudu ligi 700 000 eurot. Möödunud aastal oli puudujääk 200 000 eurot.

«Sotsiaalministeerium on puudujäägi katnud oma teistelt ridadelt,» nentis Reim, kelle sõnul vajab residentuuriõpe püsivust ja kindlust. «Ei saa nii olla, et ministeerium aasta lõpus vaatab, kas neil jätkub vahendeid, et tagada residentuuriõppe rahastus.»

Eriarstiõppe mure seisneb selles, et õppurid lähevad tööturule viie kuni seitsme aasta pärast.

«Tänased otsused mängivad rolli väga-väga pikal mõjuskaalal,» selgitas Reim. «Kui kümne aasta pärast on kindlast eriarstist puudus, ei ole teda kohe kuskilt võtta. Siis hakkame teda alles koolitama ja tööturule jõuab ta umbes kümne aasta pärast.»

Kui riik hoiab residentuuri tellimust 200 õppuri juures, on aasta pärast residentuuris ligi tuhat arsti. Ehk siis sama summaga, millega õpetati 700 eriarsti, tuleb edaspidi koolitada tuhandet residenti. «See ei ole lihtsalt tehtav,» nentis Reim.

Ei saa nii olla, et ministeerium aasta lõpus vaatab, kas neil jätkub vahendeid, et tagada residentuuriõppe rahastus, ütles Tartu ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna residentuuriprodekaan Helen Reim.

Riigi tellimus põhineb seirel. Näiteks vaadatakse, kui palju on 65-aastasi ja vanemaid arste ühes või teises valdkonnas. Lisaks vaadatakse üle tööandjatelt laekuv info.

Reimi hinnangul on selles loogikas viga. Seire näitab arstide arvu ühes või teises vanuses, see aga ei võta arvesse koormust. Kui arst töötab poole või pooleteise kohaga, läheb ikkagi kirja üks arst, kuid arsti pensionile mineku korral võib vahe olla aga kolmekordne.

MARGUS ANSU

Tartu ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna residentuuriprodekaan Helen Reim ütles, et eriarstide õpe vajab lisarahastust. Residentide suurem vastuvõtt teeb eelarvesse tänavu ligi 700 000-eurose augu.

Sel aastal on sotsiaalministeerium läinud esimest korda riigieelarve läbirääkimistele signaaliga, et residentuur on üks kolmest prioriteedist ja vajab järgmisel aastal rahastamise tõusu. «Valitsuse tasandil, komisjonidest on antud nüüd aga signaal, et seda kindlasti ei tule,» tõdes Reim.

Läbirääkimised käivad

Prodekaan ütles, et valitsus peab tegema selget kommunikatsiooni ja ütlema välja, et meil Eestis ei ole raha, et nii palju eriarste õpetada. Ja tuleb teha otsus, kas tõmmata residentuuri õppekohti kokku või leida raha juurde. Praegune süsteem ei ole jätkusuutlik.

«Mõistame Tartu ülikooli muret residentuuri rahastamise pärast,» ütles sotsiaalministeeriumi tervishoiukorralduse osakonna tööjõupoliitika juht Leena Kalle. Ta lisas, et riigieelarve läbirääkimised alles käivad ning lõplikke otsuseid residentuuri rahastamise kohta ei ole veel tehtud.

«Sotsiaalministeerium on taotlenud residentuuri rahastamise suurendamist, et katta kasvanud kulud ja võimaldada residentuuriõppe jätkumist tervishoiusüsteemi vajadustele vastavas mahus,» kinnitas ta.

Ministeeriumi eesmärk on tagada, et residentuuri vastuvõetud arstidel oleks võimalik läbida kvaliteetne õpe ning et Eesti tervishoid saaks ka tulevikus vajalikul hulgal eriarste.

Tennisekeskuse rajajad jätkavad vaidlust Kambja vallaga

EILI ARULA
eili.arula@postimees.ee

Tartu lähistel Lemmatsi külas Rebase kinnistule tennisekeskust ja elamuarendust kavandavad Henri Nelk ja OÜ TRV-Külm on esitanud Kambja vallavolikogule vaide täienduse, milles kritiseerivad teravalt valla otsustusprotsessi.

Arendajate hinnangul ei näita vallavolikogu dokumentatsioon, et enne augustis tehtud planeeringust keeldumise otsust oleks tegelikult kaalutud kõiki võimalikke alternatiive.

Vaidlus algas 19. augustil, kui Kambja vallavolikogu jättis algatamata Rebase maaüksuse detailplaneeringu. Planeeringuga sooviti rajada piirkondlik tennisekeskus, 13 elamumaa krunti, sealhulgas ridaelamute ja üksikelamute tarvis, üldkasutatav maa ning vajalik taristu.

Leidsid puudujääke

Vaide esitajad soovivad, et augustikuine otsus tunnistataks kehtetuks ning detailplaneeringu algatamise menetlust jätkataks. Alternatiivina paluvad nad enne otsustamist teha lisaanalüüse ja koguda lisatõendeid.

Arendajad Henri Nelk ja osaühingu TRV-Külm esindajad leiavad, et volikogu vaideotsuse eelnõu sisaldab mitmeid põhjendusi, mida algses keeldumisotsuses ei olnud. Nende sõnul väidetakse nüüd esimest korda, et vald kaalus näiteks arenduse etapiti elluviimist, planeeringuala laiendamist, elamuarenduse mahu vähendamist või tennisekeskuse eraldi käsitlemist.

MARGUS ANSU

Praegu saab Tartu lähistel Lemmatsi külas Rebase kinnistul teha vaid pinnasetöid, sest pole selge, kas sinna kavandatud tennisekeskus ka kunagi kerkib.

Vaide esitajate hinnangul peaks vald näitama, millal ja milliste dokumentide põhjal alternatiive kaaluti, kes otsuseid tegi ning millistele andmetele järeldused tuginesid.

Valla koostatud vaideotsuse eelnõus leitakse aga, et alternatiive kaaluti ning need ei oleks kõrvaldanud peamist probleemi ehk vastuolu kehtiva üldplaneeringuga. Näiteks oleks etapiti elluviimine muutnud üksnes projekti teostamise ajakava, mitte selle ruumilist mõju.

Kambja vald käsitleb Rebase projekti sisuliselt uue kompaktse arenduspiirkonna rajamisena väljaspool tiheasustusala.

Vaideotsuse eelnõus rõhutatakse, et Rebase maaüksus asub maatulundusmaal väljaspool üldplaneeringuga määratud tiheasustusala. Üldplaneeringu järgi tuleb intensiivsem elamuarendus suunata selleks ette nähtud piirkondadesse ning hajaasustusaladel ei nähta ette uusi ridaelamuid.

Valla hinnangul tähendaks 13 elamukrundi, tennisekeskuse ja uue taristu rajamine sisuliselt uue arendussuuna avamist, mis läheks vastuollu üldplaneeringus kokku lepitud ruumilise arenguga.

Arendajad on aga teist meelt. Nende hinnangul ei saa üldplaneeringuga vastuolu olla automaatne keeldumise alus ning vald peab põhjendama, miks ei ole võimalik kasutada vähem piiravaid lahendusi või kaaluda üldplaneeringu muutmist.

Vallale esitatud vaide täienduses rõhutavad arendajad, et kogu projekti keskne eesmärk on piirkondliku tennisekeskuse rajamine.

Arendajad Henri Nelk ja osaühingu TRV-Külm esindajad leiavad, et volikogu vaideotsuse eelnõu sisaldab mitmeid põhjendusi, mida algses keeldumisotsuses ei olnud.

Nad pakuvad võimalust kehtestada keskuse avaliku kasutuse tingimused, tagada kohalike elanike ligipääs ning võtta enda kanda taristu rajamisega seotud kohustused. Nende hinnangul ei ole vald selliseid võimalusi enne keeldumisotsuse tegemist sisuliselt arutanud.

Valla eelnõus märgitakse seevastu, et kuigi eraalgatuslik tennisekeskus võib teenida avalikku huvi, ei sisalda esitatud materjalid siduvaid garantiisid keskuse avaliku kasutuse, hinnapoliitika või pikaajalise toimimise kohta. Samuti leitakse, et tennisekeskuse rahastamise mudel ei saa iseenesest olla põhjus üldplaneeringu muutmiseks.

Lisaks sisulistele küsimustele heidavad arendajad vallale ette puudulikku menetlust.

Võimalik kohtutee

Nad soovivad muu hulgas saada dokumente, mis tõendaksid alternatiivsete lahenduste kaalumist enne augustikuist otsust, tellida täiendav ruumilise mõju analüüs ning küsida ASilt Tartu Veevärk eraldi tehniline hinnang Rebase arenduse kohta.

Henri Nelgi sõnul ei pruugi vaidlus lõppeda sõltumata sellest, millise otsuse vallavolikogu 23. septembril teeb. «Vaie sai kohe peale keeldumist augustis sisse antud. Vaide lahendamine veel kestab ja oleme kirjutanud, et jätame õiguse esitada vaide lisasid,» ütles ta ja märkis, et arendajad kohtusse juhul, kui volikogu jätab kolmapäeval vaide rahuldamata.

Rebase detailplaneeringut puudutavat vaiet arutab Kambja vallavolikogu homsel istungil.